

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvari.“ Narodna poslovia.

Izlazi svakog četvrtka
o podbu.
Netiskani doplati se na vraćanju
u epodplatu i ne tiskaju
nefrankirani ne primaju.
Pređplata za poštarinom stoji
10 K u obće, } na godinu
6 K za soljake }
ili K 5.—, odn. K 2-50 na
pol godine.
Izvan carovine više poštarina
Plaća i utužuje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., za-
ostali 20 h., koll u Pull, toll
izvan isto.

Uredništvo i uprava nalazi se
u »Tiskari Laginja i dr. prije
J. Krmpotić i dr. (Via Giulia
br. 1), karno neka se naslovljava
sua plama i pređplato.

Oglas, priplojena itd.
kaju i računaju se na temelju
licnog članika ili po dogovoru.

ovci za predbrojbu, oglašje itd.
ju se naplatuom ili polo-
com-post. Adreslonce u Beču
administracijoju lista u Pulu.

id naručbo valja točno or-
biti ime, prezime i najbližu
poštu predbrojnika.

ko list na vrijeme ne primi,
ka to javi odpravništvo u
vremenom plamtu, za koji se
u plaća poštarina, ako se iz-
vanca napíše „Reklamacija“.

ekovnog računa br. 247-849.
Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pull ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. katl).

Prva istarska zemaljska izložba.

Na pobudu trgovačko-obrtničkih krugova Kopru, napose predsjednika tamošnjeg trgovačko-obrtničkog društva, Sardotscha trgovačko-obrtničke komore u Rovinju otvorio je istarski zemaljski sabor marča mjeseca god. 1908. zaključak da se ustroji god. 1910. u gradu Kopru „Prvu istarsku zemaljsku izložbu“. Kod tog zaključka sudjelovali su i hrvatsko-slovenski zastupnici i predpostavili, da će to u istinu biti prva istarska zemaljska izložba.

Pa što se je iz toga dogodilo?
Evo što doznasmo iz talijanskih novina Istre i Trsta.

Dne 3. jenara 1909. sastali se u pros-
torijah trgovačke komore u Trstu mnogo-
brojni pozvanici, trgovci, obrtnici, državni
zemaljski zastupnici, predstavnici gospo-
darskih zadruga i trgovačkih komora, no-
tinari, mjernici, književnici, profesori, ob-
štinski činovnici i t. d., u svojstvu promi-
cateljnog odbora za buduću istarsku zem-
aljšbu. Na tom sastanku zaključeno bi,
da se ustroji izložbu svakako god. 1910.
u Kopru; odobrena je obćenita osnova,
potvrđen pravilnik i obavljena izbor izvr-
šujućeg odbora.

Pokroviteljstvo i mjesto počastnog pred-
sjednika ponudjeno je zemaljskom kape-
tanu za Istru, što je on i prihvatio.

Po predloženoj osnovi imade sadržavati
istarska izložba sedam odsjeka, kojim se
je naknadno dodalo još dva. Ti odsjeci
jesu: 1. Poljodjelski, 2. obrtni, 3. pomor-
ski, 4. školski sa dobrotvornim, javne pri-
pomoci i zdravstva, 5. književni i liepih
umjetnosti, 6. lječilišni zavodi, klimatičke
postaje i šport, 7. obćine. Ovim se je do-
dalo: 8. tehnički i 9. svečanostni i zabav-
ni odio.

Odlučeno je nadalje, da imade biti sre-
dište izložbe samostan sv. Klare u Kopru.

a trajati će izložbu od mjeseca maja do
septembra.

Izvršujući odbor sastavljen je ovako:
1. Pokrovitelj i počastni predsjednik
zemaljski kapetan za Istru.
2. Pravi predsjednik jest predsjednik
trgovačko-obrtničke komore u Rovinju.

Podpredsjednici:
3. predsjednik zemaljskog kulturnog vijeća
za Istru;
4. načelnik grada Kopra;
5. predsjednik trgovačko-obrtničkoga
društva u Kopru.

Tajnici:
Karlo Baza, Dr. Nobile, Nikola Zarotti.
(Četvrto mjesto tajnika pridržano je za
Slavene).

Nadalje spadaju u izvršujući odbor svi
predsjednici, podpredsjednici i tajnici svih
devet odsjeka.

Na tom sastanku stavio je jedan član
predlog, da bi se imalo pozvati na sudje-
lovanje i istarske Slavene. Pošto je kas-
nije jedan tršćanski list tomu prigovorio,
jer da bi time izgubila izložba talijanski
značaj, ispravio se je taj član u tom smi-
slu, da je on to samo preporučio. Prepu-
rka bijaše prihvaćena kano i predlog, da
se ima dozvoliti neitalijanskim izložiteljima
da mogu na svoje predmete staviti uz ta-
lijanski napis također napis u svojem ma-
terinskom jeziku. I proti tomu bijaše s ta-
lijansko radikalne stranke prigovora, na
što je izišla u glavnom glasilu izložbenog
odbora izjava, da se izložbi mora saču-
vati talijanski značaj, da će njezini služ-
beni jezik biti talijanski, da se pozivom
za sudjelovanje Slavena neće oštatiiti zna-
čaj izložbe, jer da tim sudjelovanjem neće
biti povrijeđeni čuvstva onih, koji ju za-
misliše, ni gostoljubivog grada ni talijan-
skog obćinstva.

Dne 3. i 4. marča o. g. sledilo je kon-
stituiranje sviju odsjeka. Tim povodom
priobćeno je sakupljenim, da je zemaljski

kapetan stupio u dogovor sa predstavnici-
cima slavenskih gospodarskih zadruga radi
njihovog sudjelovanja kod izložbe. Njemu
da je odgovorio Dr. Laginja, da nije mo-
gao saznati do opredieljenog mu roka t.
j. do 20. febrara o. g. za mnjenja intere-
siranah zadruga, ali da drži, da u načelu
neće biti protibme. Naknadno da će od-
govoriti pitanje.

U pojedine odsjeke izabrano je i neko-
liko carskih činovnika, nekoli tršćanski
Niemci i jedan iz Italije i t. d.
Svi su odsjeci, osim poljodjelskog dobili
svoje predsjednike, podpredsjednike, tajnike
i t. d. Mjesto predsjednika u poljodjelskom
odsjeku — reć bi, da je pridržano Sla-
venima — budu li kod izložbe sudjelovali.
Za ostale odsjeke glasi izvještaj, da su se
sa sada konstituirali, što bi se moglo tako
tumačiti, da bi se ti odsjeci mogli kojim
članom popuniti, ako budu Slavenci kod
izložbe sudjelovali.

Ovo je u kratko poviest predradnja
za buduću prvu istarsku (?) zemaljsku iz-
ložbu.

Kod oznake „istarska“ stavili smo upit-
nik, jer izložba može biti „istarska“ zemaljska
samo onda, ako čitava pokrajina na
istoj sudjeluje t. j. ako izložbe svoje proiz-
vode obje narodnosti pokrajine. Inače je
ona izložba jedne narodnosti ili jednoga
dijela stanovništva pokrajine. Tako bi bila
ta izložba bez sudjelovanja Hrvata i Slo-
venca Istre, izložba Talijana Istre ili re-
čimo: istarsko-talijanska izložba, nipošto
pako istarska zemaljska izložba.

Sad nastaje pitanje: hoće li Hrvati i
Slovinci Istre sudjelovati kod te izložbe?
Na to pitanje nemozemo odgovoriti ni
jestno ni niečno, jer neznamo što o tom
sude naše gospodarske zadruga i u obće
naša narodno gospodarska organizacija,
koja ima kod toga prvu i glavnu rieć. Iz
odgovora Dra. Laginje zemaljskomu kape-
tanu razabiremo, da on, kao predsjednik

gospodarske sveze, nije mogao doznati u
opredieljenom mu roku za mnjenje inte-
resiranah zadruga. I to je posve naravski,
jer se o tako važnom pitanju nemože svrta-
rati preko noći tako važne zaključke.

Prepuštajući dakle za sada odluku o tom
gospodarskoj svezi, nemozemo od manje a
da neknzemo i mi naše mnjenje o postupku
talijanskog promicateljnog odbora za izlo-
žbu prema Hrvatima i Slovincem Istre.

Promicateljni odbor zbuñnjao je na
prvi sastanak u Trstu — kako rekorno
gori — sve što je vidjenije no samo u
Istri, nego i u susjednih pokrajinam: no
samo Talijane, nego čak i Niemce, dočim
je sasma mimoišao ili prezreo većinu pu-
čanstva Istre, Hrvate i Slovence ove po-
krajinje, u kojoj bi se imalo tobož „pokr-
ajinsku“ izložbu potvrditi. Ako je takav po-
stupak redovit, pravilan, pristojan i lojalan
onda neznamo što je nepristojno i nelo-
jalno.

Negdje na pol puta sjeti se netko, da
imade u Istri i Slavena, te predložil, da
se i njih pozove na sudjelovanje, a kad
ga netko stariji povukao radi toga za uha
preokrenu svoj predlog u preporuku.

A šta da kažemo o izjavi, da imade iz-
ložba sačuvati čisto talijanski značaj, da
se njom nesmije vrijeđati čuvstva ni za-
četnika izložbe, ni talijanskih građana
Kopra, ni u obće talijanskog obćinstva!
Može li istarska zemaljska izložba — pi-
tamo mi — imati li sačuvati čisto tali-
janski značaj, ako imade biti istarska i ze-
maljska? Nemože! Ona može biti talijan-
ska izložba Istre, ili izložba Talijana Istre,
ali istarsko zemaljska nemože da bude.

Mi smo čvrsto osvjedočeni, da bi se
bili Hrvati i Slovinci Istre vrlo rado od-
zvali pozivu promicateljnog odbora, da se
je isti odmah na početku, kako bi bio morao
po najjednostavnijim pravilima pristojno-
sti i lealnosti, na njih obratio. Eventualni
prigovor, da nisu znali na koga obratiti

Porečko-puljska biskupija.

(Nastavak.)

Spomenik pak risa nam istarski zemljopis
onoga doba podupno, označujući do sit-
nosti granice pojedinih obćina i navajdu-
jući do najmanjih selišta one države.

Spominje mnogo pravnih odnošaja, po
kojih su se razmice navlasito pogranične
riešavale, i kojim danas nema više ni
traga, te nam uočuje osnovu ondasajje istar-
ske vladavine, nabrāja zemaljske stališe
i ruzične odnošaje, u kojih su se nalazili
vazali (vlastelini) napram vrhovnoj oblasti
a kmetovi napram vazalom. On nam je,
da u kratko rečemo, najvjernija slika on-
dasajnje života našega naroda u Istri!
Ali dok mi za Razvod i našu prošlost ne
marimo, Razvod i našu danjšnost
Razvoda i nay po njemu umanje.

Conte Stefano Rola iz Pirana našao je
u svom arhivu u Munyanu godine 1880.
novi hrvatski rukopis Razvoda od Levca
Križanića od 1540. i talijanski prijevod
ovoga od buzetškoga kanonika Ivana Sre-
bala od 1548. Rola ih je darovao Zem-
ljskom odboru u Poreču. Talijanski po-

vjesničar Defranceschi je to javio pokoj-
nom Volčiću u Cerovlje, pak su preko
njega dobili Kukuljević i Ljubić od Zema-
ljaskog odbora na prepis hrvatski rukopis,
da ga usporede sa kršćanskim. Talijanski
rukopis u Poreču nije potpun ni čitljiv.
Defranceschi ga je prepisao i popunio po
Kukuljevićevu štampanom hrvatskom ru-
kopisu i stampao u sv. XI. Archeografo
Triestino od godine 1885 pod naslovom
Studio critico i t. d. napisavši cijelu ras-
pravu o samom Razvodu, dokazujući da
je Razvod apokrifan t. j. fabričan od oko
1500. godine za protestantizma od hrvat-
skih svećenika glagolasha u pazinsko-a Ka-
štelu iz razloga političko-nacionalnih-hrvatskih,
sličnih onima danšnjih hrvatskih
agitatora u Istri“. Premda je u svoju tvr-
diju Defranceschi nastojao dokazati, neće
svakog uvjeriti, da ima pravo. S hrvatske
strane morao bi koji spreman čovjek do-
bro prorošetati cijelo pitanje i, ako je
pravo, pobiti Defranceschi-a. Razvod za-
služuje trvd i od godine dana. Jedno je
kod Defranceschi-a ipak važno: on nez-
ravno priznaje, da je Hrvate bilo u cijeloj

Istri i prije Razvoda t. j. do 1275. — Je
li pako Razvod napisan 1275. ili 1325.,
lijepe je riješio pokojni kanonik Čerčić u
16. knjizi Rada jugoslavenske akademije.
Toliko sam mislio, da je potrebno spo-
menuti o piscima o Razvodu. Sad o sa-
mom Razvodu a onda koliko se tiče biskupije.

Na kraju Razvoda stoji pisano: „I ja
pop Mikula, kapelan gospodina kneza i vse
gospode deželske (t. j. zemaljske, istarske)
i plovac Gole gorice očit oblašću svete
rimske crkve i e. s. nodar i gospodina pa-
zinskoga i vse gospode pisar na Pripču
jesam bil na vseh teh razvodoh i tako
jesam verno, pravo po zapovedi pisal, no
priložec ni odožec komu zmutilo pravdu
jezikom hrvackim, kako se udrži v origi-
nalu jedne i druge strau; po imenu niža
pisanih nodari. Tu be na Pripču gospodin
Drmitar škop (biskup) pićanski, gospodin
Albert, opat od sv. Petra od Silbe (=šumo)
gospodin Franciško od Savornani, gospo-
din Anton od Piltani, gospodin Kristof
Dekokoni, gospodin Friderik z Gorice,
mojstar dvora cesarstva, gospodin Zane z
Viđma. Gospodlu Miklav z Viđma, gospo-

din Bartolomej s Čabdada (= Cividale),
gospodin Petar s Čabdada, gospodin Andrej
z Budrije, gospodin Andrih stari sluga z
Gorice, gospodin Rodgor s Krmina (= Cor-
mons), gospodin Mancol z Ogloja, gospo-
din Mohor z Ogloja, gospodin Pernart z
Gorice, ki biše pisar jezikom nemškem,
gospodin Ivan s Krmina, ki biše pisar je-
zikom latinskim, oba od vseh teh razvod,
gospodin Debonas s Pula, gospodin Juri s
Pirana, gospodin Petar s Kopra, sudac
Mohor z Blzate (= Buzet), sudac Lupetin
z Lubina, sudac Karlan z Motovuna, su-
dac Vallar z Sallovrea, sudac Koradin z
Bul (= Buje), sudac Altin z Groznjana,
sudac Galić z Oprtja, sudac Kramar z
Dvojugarfu (danas zapušteni grad u Drazi
kod Kanfanara), sudac Crioni z Vodnjaku,
sudac Brnaba s Plomina, sudac Loli z Mot-
morana, župan Petar od Kostola; a s kne-
ziže (t. j. pazinske) od svakoga mošia dva
župana i dosti častneh muž z drugih mest,
ki su bili poli toga vsega, na to imo i
zlamenje moje obćitajni i navadno posta-
vih za veću veru više pisanoga i konačnoga“.

(Nastavit će se.)

se, nebi imao vrijednosti, jer su istarski Hrvati i Slovenci imali, kao što imadu i sada svoje zemaljske i državno zastupnike, svoju narodno-gospodarsku organizaciju, svoje političko društvo i t. d. Njih se je hotimice prezelo. Htjelo se je odmah iz početka prirediti izložbu, koja bi imala prikazati svu Istru u čisto talijanskom ruhu, sa isključivo talijanskim značajem. E, pa dobro! Neka im bude, ali nemaju pravo, da ju nazivlju bez sudjelovanja Slavena, istarsko zemaljskom, niti imadu pravo, da traže u ime čitave Istre, dakle i u ime Hrvata i Slovenaca Istro — u ime većine pučanstva pokrajine — podporu za svu Istru ni od cesarske vlade ni iz pokrajinske blagajne.

U ostalom posljednju rječ glede sudjelovanja Slavena imade naša gospodarska organizacija i predstavnici Hrvata i Slovenaca Istre.

Skupština „Gospodarske zadruge“

u Kastvu dne 7. marča 1909.

(Nastavak).

III. Izvještaj blagajnika; obračun — proračun.

Buduć je zadrucni blagajnik zapriječén prisustvovati skupštini radi bolesti, pročita i raztumači zadrucni obračun za godinu 1908. u prihodu i razhodu g. predjedatelj, kako sledi:

Obračun za god. 1908.

Prihod:

Višak koncem god. 1907. K 84-46

1. Članarina:

a) 124 zaostale po K 2— 248—

b) 551 tekuce po K 2— 1102—

Ukupno K 1350—

2. Darovi:

Posujilnica na Voloskom K 100—

3. Prihod druž. poduzeća:

a) modra galica K 4664—

4. Interesi ulozenog novca —

5. Prihod lovnih taksa i globa K 388-89

6. Prinosi zemalj. kulturnog vieća:

a) za škropilnice —

b) za nabavu bikova —

c) za pčelarenje —

d) za zadrucni vrt —

e) za izložbe —

7. Ruzni prihodi od bikova, loza, siena, povratak prevoznih troškova, kosa i pašnjaka K 949-28

Iznos K 7586-63

Razhod:

1. Uprava:

a) pisarnički paušal i tajnička nagrada K 76—

b) blagajnička nagrada 60—

c) za brigu i pohranu zadrucnog orudja 30—

d) občin. podvornikom za uručivanje poziva —

Ukupno K 165—

2. Izložbe.

3. Zadrucni vrt K 70-70

4. Pripomoć za unapređivanje gospodarstva:

a) za pčelarstvo —

b) upisnina četvorice članova u društvo sv. Jeronima za g. 1907/8 K 80-43

c) predbrojka na gospodarske listove 24-66

Ukupno K 175-70

5. Dobava modre galice, orudja sjemenja i blaga:

a) modra galica 5990-73

b) pripomoć za uzgoj bikova, —

c) za škropilnice 53-84

d) mješcići za sumporanje —

Prenos K	53-84
e) orudje za izdričbanje na glavnoj skupštini	168-50
f) sjemenjo	57-38
g) rezalnice za slamu	124—
Ukupno K	6394-45
6. Nabava amer. loza K	—
7. Novac ulozen na interese	—
8. Razni nepredviđeni troškovi:	
a) radi blaga	560-24
b) knjige i tisak	191-65
c) ostalo	373-81
Ukupno K	7861-94

(Nastavit će se)

Potreba i suvišnost konsumnih zadruga.

Pošto je sloboda obrta i trgovine dovela do silnih nesredjenosti čitavi ljudski život, nastalo je socijalno pitanje, kako da se stane na put premahu kapitalizmu, koji je usljed prevelike slobode osobito preko obrta i trgovine doveo do te goleme nesredjenosti. Došlo se do zaključka, da je udruživanje najbolji lijek protiv kapitalizmu. Zato se evo danas čitavi svijetom snuju zadruge. Među takove zadruge spadaju takodjer takozvane potrošne zadruge ili konsumni magazini. Pošto konsumne zadruge i kod nas preotimlju mah, dobro će biti, da se na tu vrst zadruga malo pobliže osvrnemo.

Koja je svrha konsumnih magazina? Bez dvojbe: da se što bolja roba dobije uz što nižu cijenu. Zato je kod ustanovljenja prvo pitanje, hoće li se konsumnom zadrugom postići to dvoje. Na to je pitanje najlakše odgovoriti, ako se pogleda dosadašnje poslovanje mjesnih trgovaca, gdje se ima odlučiti, da li se ima zadruga ustrojiti ili ne. — Na bolju robu obično naši ljudi toliko ne gledaju koliko na cijenu, zato moramo s cijenom najviše računati.

Imade li u mjestu više trgovaca, te postoji među njima konkurencija u toliko, da prodaju robu uz najnižu cijenu, što mogu, onda u cijeni nema razloga, da se ustroji konsumna zadruga. Tim manje ima razloga, što k tomu konsumna zadruga kao trgovačko poduzeće podpada pod rizik. Opet bez razloga uništavati postojeće trgovce nije uputno. Ako još k tomu uzmemo u obzir, da vođenje takve zadruge zahtjeva dosta posla i to intrigantnijeg posla nego posujilnica, tada pogotovo nesmiemo ustrajati konsumne zadruge bez prave potrebe. Ako uzmemo u obzir, da se osobito po našim manjim mjestima jedva nalazi koji sposoban za vođenje zadruge osim župnika i učitelja, onda moramo biti još oprezniji u ustrojavanju takovih zadruga jer se može doći, a i dolazi se već tu i tamo do toga, da voditelji takvih zadruga ne dospjevaju na svoje zvanično dužnosti.

Ako netko hoće da podigne socijalno i kulturno puk svog mjesta, a konsumno društvo iz ekonomskih razloga nije potrebno, može to učiniti pomoću naobrazbenih i sličnih društva. — Ako pak neko mjesto obiluje posebnim proizvodima, može se ustrojiti društvo za reklamu i dobru prodaju tih proizvoda, te za nabavu na veliko nekotih stvari, kao n. pr. kukuruza, žita, te u svoje vrijeme raznih govjiva i drugog.

Zato sve ovo navadjam i naglasujem? Zato, što su se mnoge potrošne zadruge naglo i neoprezno osnovala. Mnoge su se potrošne zadruge osnovala, mogli bismo reći, nekako iz mode, bez obzira na njihovu šhodnost i potrebu. Tek kasnije, kad se došlo do nepotrebni potroški i zamrzaja, uvidilo se, da se je preneglilo u ustroju zadruga.

Tek što je „Dalmatinski Savez“ preživio prvu godinu svog opstanka, odmah njegov

organ „Zadrugar“ preporuča opreznost u ustrojavanju koli posujilnica toll konsumnih zadruga. Vidio je taj savez tekom svoje revizije, da se je više žadružga ustrojilo što za truc što bez prave potrebe. Konsumne zadruge spadaju u trgovačku granu gospodarstva. Zato vođenje takovih zadruga iskušuje više vještine i mara nego same posujilnice. Uzmemo li, da baš obično vodstva takovih zadruga nemaju u početku može se reći ni pójna o trgovini, to dema lahko shvatiti zašto se toliko preporuča oprez u ustrojavanju takovih zadruga.

Ustrojavanje konsumnih društva se ne smije ravnati po modi nego po pravoj potrebi. Moramo takodjer paziti, da ne napravimo drugoga nepotrebnim poslom. A to se upravo dogodi u nesmotrenom ustrojstvu ovakove zadruge. Kad se je u plesu treba plesati. Tako je i sa zadrugom. Kad je zadruga ustrojena, mora se napred, dok se može. Ako je zadruga za potrebu razumno ustrojena, svaki se rodoljub smatra dužnim, da u radu sudjeluje i nastavlja, što su njegovi predsjednici započeli. No ako se zadruga nerazumno i bez potrebe ustrojila, teško je onda za nasljednika, koji mora već iz obzira nastaviti, što su drugi nespretno započeli.

Veliki je ideja zadrucništva, pače možemo reći, da je to jedini lijek za današnje nesredjenosti, koje je u ljudskom društvu prouzročilo slobodni kapital. Zato se ovo i udružuje, možemo reći, čitavi svijet. No ako hoćemo da to sredstvo uspješno upotrebljavamo, moramo da strogo pazimo na svrhu i duh pojedinih zadruga. Budemo li na to dobro pazili ne ćemo ni konsumna društva ustrajati prema modi, nego prema potrebi i svrsi. — Ovime se ne poriče poštivost naših rodoljuba na polju zadrucništva. Pače se moramo dičiti tom dosadanjom poštivnošću. Samo se hoće ovime upozoriti, da se u zadrucničkim podhvatima što bolje pazi na duh i svrhu pojedinih zadruga.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Uskrani blagdani. Veličanstveni uskrani blagdani prošli su u svoj svojoj profljetnoj divoti. Sav veliki čedan i oba blagdana bijaše vrijeme, da nemožeš liepše. Naoblacilo se kad što, at je blago profljetno sunce brzo nepozvane oblake raztjeralo.

Tudjinaca bijaše u svih gradovih našega Primorja i susjednih mjesta sila božja. U gradovih bijaše teško naći stanova, jer je sve vrvilo kano u mravinicu. Liepih uskranih blagdana teško je i pomisliti.

Pravedna naredba. Novine plašu, da je uprava ratne mornarice izdala naredbu, kojom se nmlaze učiteljem škola mornarice, da moraju naučiti hrvatski jezik. U luduće imati će za svako izpračnjeno mjesto učitelja takove škole, prednost molitelji iz Primorja, Dalmacije i Kranjske, koji će morati da dokažu, da poznaju hrvatski ili slovenski jezik. Ova je naredba posve opravdana, ako se uvaž, da imade 80 do 90 postotaka naše krvi među momčadi ratne mornarice. Samo bismo želili, da neostane mrtvim slovom.

Državno redarstvo u Rovinju. Listovi plašu, da će biti dne 1. julija ustrojen u Rovinju novi redarstveni komisarijat sa jednim nadzornikom i sa sedam stražara.

Novi plivačul dok u Pulju. Kako doznajemo, uprava ratne mornarice odlučila je, da sagradi još jedan ocejalni, plivačul dok u Pull, koji će moći da nosi ludje u težini od 20.500 tona. Do sada postoje tri docka i to dva presušna i jedan „balance“ dock. Novi dock gradi se kod tvrčke Clark i Stanfield u London-Westminsteru, a stoji oko osam milijuna kruna, koji će se isplattiti u tri ili četiri obroka. Novi će dok biti sagradjen god. 1911.

Prošt Zanetti u Americi. Talijanski listovi javljaju, da se nmlazi bivši prošt u Pulji preč. g. A. Zanetti u Americi, i to u Buenos Aires gdje da je pod strogom pažnjom i odake da bi imao biti izručen austrijskim oblastim. Odgovorom za ovu viest prepustamo rečenim listovima.

Lošinjski kotar:

Župnik u Osoru. Župnikom provikarom u Osoru imenovan je naš čestiti zemljak i rodoljub vič. g. pop. Frane Volarić, dosadašnji kurat u Čunskom, gdje je žlavu borbu izdržao s onomašnjim poprdilima. Iskreno čestitamo popu Franu na zasluženom promaknuću!

Cres

Dok se u zadnjem dopisu odavle pisalo kako bi se moglo staru školsku zgradu što korisnije upotrebiti, našli Mitfal, Vitadrevi i drugi zaključise na žadružoj sjednici onako kako se predviđjalo t. j., da se ju priredi za nekoliko stanova. I tako odredilo se nješto za dobro obćine, ali još bolje za njeokuju vlastelu, jer će oni potezati od države stalnu i veliku stanarinu. Čudimo se samo gosp. načelniku kao jednomu sin. savjetniku — dakle čovjeku, koji bi se morao razumjeti u sin. poslove, da nije predložio i radio po veću korist općinara a ne za dobro nekolicke bogataša. Na istoj sjednici raspravljalo se i lječničko pitanje. Naime imamo dva opć. lječnika i obćinea su pitala povislu plaće. Onaj za vansko općino imao je pravo, ali neznam kako temelji svoju tražbinu onaj za grad. Ta on je postao suvišan, jer ga malo koji traži. Pa kako su to uredili naši oći? Pokazase se mudri, učinise po onoj narodnoj, da je ostala čitava koza i vuk sit. Odbiše molbu obadvojice, to odlučise otvoriti natječaj za trećeg lječnika. I tako će naprijeti obćini novi namet, kao da nam nije već dosta sadanji 180%. Briga njih — ta popolo minchione će to platiti. Njim je stalo, da se ne zamjere dr. Colombisu, jer i on je od onih za koje vrijedi ona, da s obćinom Creskom vladaju „bikari i likari.“ Da je imalo zaslužstvo pred očima korist obćine ono je moralo zaključiti glede njega, da ako hoće služiti uz pogodbu kao i onaj za izvanjske općine, da će mu dati istu plaću inače, da oni nemogu njega plaćati za sam grad, već da će otvoriti, mjesto za lječnika, koji će biti za svu obćinu. Ali ne, oni će imati luksus triju lječnika, koji će se dan-gubiti, jer neće imati posla.

Uz put zahtjevamo, da se od lječnika traži poznavanje hrv. jezika, ta plaćaju ga hrv. novcem. Sramota je, da nam se danje lječnike s kojima se ne razumijemo.

Iz visospomenutog vidi se, da će naš načelnik peći po svojem starom putu. I tako mi se nemoramo nadati, da će se što promijeniti. Te nam neprestaje drugo nego nastaviti rad. Pa nesmiemo čekati zadnje vrijeme prije izbora, nego se moramo već sada pripravljati osvješćivajući naš puk. U samom Cresu hvalevredno radi se na tom držeeć medjelna predavanju, te bi bilo poželjno, da se to i po selima uvede. Prvu našu skrb mora biti puk organizirati. Uz gospodarska društva mora biti i čitaonica u selu. Čitaonice su ognjišta, gdje se puk probudi, osvijesti, očelili za narodnu borbu, tu se ga pouči, da u slogi je moć. Već su u njeokojim selima otvorona čitaonice pa se nadamo, da će i ostali naši poštivni rodoljubi doskora isto učiniti.

Na koncu preporučio bih, da se počne provadjati ono „Svoj svoimu“, jer s tim će se pomoći sami sebe, a s drugostrano najlakše ukrotiti trgovčice Creske, koji živu većinom od hrv. novca.

U zadnjem dopisu preporučilo se drž. odvjetništvu i listu Osipa Čavina. Čujeno, da se još ovih dana istraživalo, tako da će naš Osip imati dosta posla za dokazati kako su zadnji obć. izbori bili slavna pobjeda poprdila. Čovjek mu no želi zla,

*) Hrvati upamtilmo ovu prazninu. Ured.

inski
st u
u pa-
učen
ovu

ali to i on spoznati oru, da Bog neplaća
svake subote. Radio je i spasio „patriju“,
all de on sam, nadamo se dobiti po pravdi.
Kumpar Ocip mislio je, da su još ona
stara vremena, kada će je moglo raditi,
što se je htjelo sa „venjekim“ ma se je
po sajetansku prevariti!

Voloski kotar:

Plemenit čin hrvatskih rodoljuba.
Sveučilišni profesori u Zagrebu Dr. Ivan
i Milivoj Maurović, braća blagopokojnog
benjskoga biskupa Maurovića darovali su
posredovanjem poznatog hrvatskog rodo-
ljuba i dobrotvora naše Družbe g. Nikole
Balkovića, knjižnicu svog pokojnog brata
i biskupa hrvatskomu učiteljsku u Kastvu,
koje dosada nije imale knjižnice za svoju
mladež. Iz biskupove knjižnice izlučene su
knjige bogoslovnog sadržaja, a sve ostale,
ponajviše poučno i zabavno i znanstven-
nog sadržaja dobiti će učiteljske u Kastvu.
Srdačna hvala plemenitim darovateljima!

Iz Lovrana nam pišu, da se je od tamo
odtelio ponedjeljak bečki načelnik g. Dr.
Karlo Lueger vrativ se u Beč. Prije od-
laska izjavio je, da mu je boravak u Lo-
vranu mnogo pomogao za okrepćanje nje-
govog zdravlja, te da će se tamo opet
navratiti buduće jeseni. Bečkog načelnika
susretali su domaći i stranci vrlo prijazno
što je sam opetovno priznao.

Nasljedovanje vrijedno. Na glavnoj
skupštini „Posujilnica“ u Voloskom zaklju-
čeno je bilo, da se dade od čistoga do-
bitka 1000 kruna podpore „Družbi sv.
Cirila i Metoda za Istru. Ugladali se u
ovaj plemeniti čin i ostali naši novčani
zavodi, osobito oni, koji imaju mnogo
više čistog dobitka nego li ga je imala
„Posujilnica“ u Voloskom.

Zabava u Mihotliću. Na uzkrani po-
nedjeljak priredio je marljiv odbor pje-
vačkog i tamburaškog društva „Javor“ u
„Narodnom Domu“ u Mihotliću svojim
članovima i pozvanikom vrlo uspješnu za-
bavu. Nepreobitran i vrlo birani program
sastojao je od pjevanja, tamburanja, glazbe
i veseloigre; izvedeno ga posve dobro:
mjestna glazba Volosko-Opatija, „Javor“
pjevanjem i tamburanjem, te gđica Slanić
i g. Sterk salogrom „Mih“. Odboravalo se
mnogo, osobito mješovitom zboru sa
pjesmama „Proljećni zvuci“ i „Ljubidice“.
G. N. Gržetić odpjevaog ugodnim baritonom
Vilharovu „Okazi“ te je na obći zahtjev
dodao još jednu pjesmu. Za priredbu i za
uspjeh zabave imade najveću zaslugu g.
Lesić, koji je pjevače i tamburaše vrlo
krasno uvježbao. Po izvedenom programu
dijelio je ples. Obćinstva, domaćeg te iz
susjednih mjesta, napose iz Voloskog,
Opatije, Kastva, Rieke, Buzeta itd. bijuše
toliko, da je napunilo sve prostorije. Među
gostovima nalazio se je i česki rodoljub
državni zastupnik Dr. Baxa sa svojom go-
spodjom. Čestitamo tekrenu odboru „Ja-
vora“, poimence onima, koji su se najviše
natrudili, krasnom uspjehu.

Koparski kotar:

Nova podružnica „Družbe sv. Cirila i
Metoda“ za Istru. Na uzkrani ponedjeljak
sakupili su se svieštni obćinari rodoljubnog
našeg sela Dekani u znatnom broju radi
ustrojenja podružnice naše plemenite
„Družbe“. Podružnica bijaše ustanovljena
i upisan ljepi broj članova, te uplaćena
članarina. Izabran je odbor, koji će se
stalno brinuti, da najnovija družbina po-
družnica nebude najposljednja.
Za svieštne naše obćinare u Dekanah
nebijaše častno, što bijahu do sada bez
podružnice one „Družbe“, koja podupire
dijake i iz one obćine, te pruža pripomoć
tamošnjem dječjem zubavištu. Dekanah
htjedose se pokazati „Družbi“ zahvalnima
i ustrojše svoju podružnicu, koja bi mogla
stupiti među prve naše podružnice radi
obščinstvu obćine i svieštni onih obćinara.

Stalni smo, da da nova podružnica učiniti
sebi čast i znatno pripomoći k uzvišenoj
svrsi plemenite naše „Družbe“.

Predobjava. Zamoljeni smo, da javimo
radi ravnanja ostalim susjednim družtvima,
da će pjevačko-čitalačko društvo „Svoboda“
kod sv. Antona — obćina Dekani na du-
hovski ponedjeljak o. g. prirediti narodnu
zabavu sa pjevanjem, deklamacijom, šalo-
igróm i plesom. Toliko na znanje bratskim
družtvima a da uzmognu kod zabave su-
djelovati.

Razne primorske viesti.

Ličniol za uništenje malarije. Vlada
je otvorila natječaj za tri mjesta liečnika
za uništenje malarije u Primorju i to:
jedan sa sjedištem u Belom na otoku
Cresu (polit. kotar Lošnj) za tamo okru-
žena sela, drugi sa sjedištem u Zbandaju
obćina i polit. kotar Poreč, za porezne
obćine Poreštine; treći u Tercu — polit.
kotar Gradiska sa sjedištem u Tercu.

Za prvo od gornjih mjesta biti će mje-
sečna nagrada od 600 K, za drugo 500 K,
za treće 400 K.

Moltelji za prvo i drugo mjesto moraju
poznati hrvatski jezik: valja da su austrijski
podanici i da imaju austrijsku diplomu.
Služba će trajati od 1. junija do 31. ok-
tobra. Molbe valja uložiti do 1. maja c.
kr. namjestaštvu u Trstu.

Diocezenska viest. Iz Trsta pišu nam:
Volet. g. Ignac Podvalnik župnik dekan u
Krkavcih imenovao je župnikom u Bozovi-
ći — u trčanskoj obćini. Čestitamo!

„Moderna biblioteka“. Ovih dana iz-
šao je deseti broj „Moderne biblioteke“.
„Slijepi muzikant“ od Vl. Korol-
enke, tipleca, psihološki roman, u ko-
jemu vidimo jednog slijepca u avim njegovim
duševnim trzavicama i bolima, u svim
njegovim očajavanjima i patnjama.

Kao što sva dosadnja djela ove vrijedne
i korisne biblioteke zaslužuje osobitu po-
hvalu i ovo djelo, te ga najtoplije prepu-
ručamo. Cijena je knjizi K 1.— Predplata
godisnje K 12.— i razmjerno, a predpla-
ćuje se kod uprave „Moderne biblioteke
— Zagreb.

Ministar trgovine u Trstu i Istri. U
velikom čednu boravio je dva dana u Trstu
minister trgovine Dr. Weiskirchner. Oba-
šao je i pregledao važnije javne radnje,
veća obrt.-trgovačka poduzeća, ustanove,
skole itd. Zanimanim krugovom obećao je
podpore, gradnje itd. kano i njegovi pred-
šastnici, koji su u Trstu boravili jedan
1907, drugi 1908. Prečesto se kod nas
mišljenju ti ministri a da bi mogli šta
dobra učiniti kad bi i htjeli.

Iz Trsta pošao je g. ministar na brion-
ske otoke kod Pule radi odmora, gdje će
ostati ovaj čedan.

Talijanska vinarska zadruga u Istri i
naš jezik. U talijanskih listovih čitamo raz-
pis natječaja predsjedništva talijanske vi-
narske zadruge podpisan po predsjedniku,
zemaljskom zastupniku i načelniku u Cita-
novi g. Davanza. Natječaj je raspisan za
mjesto računovođe sa mjesečnom plaćom
od 200 K i na mjesto dopisnika sa mje-
sečnom plaćom od K 240. Od računovođe
traži se samo poznavanje talijanskog je-
zika, a od dopisnika poznavanje talijanskog,
pak njemačkog i na trećem mjestu srbsko-
hrvatskog jezika.

Forintače opet u prometu. Prije
par mjeseci javili smo, da će iz promet
povući forintače i da će se nadomjestiti
dvokrunkama. I po odredbi austro ugarske
banke počelo se forintače već povlačiti.
Međutim je banka napustila osnovu izda-
vanja dvokrunka — već je u sporazumu
sa min. financelja obavjestila sve svoje pod-
redjene urede, da se forintače stavljaju
opet u promet.

Preporučamo našim obitoljima
Kolinsku cikoriju.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dienice u Pantu.

Plovitbeni red
vrjedni od 2. travnja 1909. do opoziva.
Pruga: Rijeka-Punat.

Svakl dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svakl dan osim nedjelje
prva podne	odl.	PUNAT	dol.	po podne
5.—	odl.	Krk	dol.	4.20
5.15	dol.	Glavotok	dol.	4.35
5.25	dol.	Malinska	dol.	4.45
6.10	dol.	Omišalj	dol.	3.40
6.15	dol.	Rijeka	dol.	3.55
6.45	dol.	Punat	dol.	3.05
6.55	dol.	Punat	dol.	2.55
7.40	dol.	Punat	dol.	2.10
7.45	dol.	Punat	dol.	2.—
8.45	dol.	Punat	dol.	12.55

Pruga: Baška-Punat.

Utorak odprt. Subota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poned. Srijeda Petak
prva podne	odl.	Baška	dol.	po podne
3.45	dol.	Punat	dol.	6.—
4.45	dol.	Punat	dol.	5.—

Uvjetno pristajanje u Njivicama i staroj Baški.
Ravnateljstvo se pridržuje pravo — prema okol-
nostima — promjene plovitbenog reda.
Agencija na Rijeci kod L. Pakulića, Via Andrássy 26.
PUNAT, dan 2. travnja 1909.

RAVNATELJSTVO

POZIV

na glavnu godišnju skupštinu
„Lindarskog društva“ za steđnju i zaj-
move regist. zad. na neograničeno jam-
čenje, koja će se obdržavati dne 25. trav-
nja na 4. spratu iz podne u prostorijama
„Hrvatske Čitavnice“ tamo sa

Sljedećim redom:

- 1) Čitanje zapisnika zadnje skupštine.
 - 2) Čitanje revizijskog zapisnika.
 - 3) Odobrenje računa za god. 1908.
 - 4) Promjena pravila.
 - 5) Izbor novog upravnog odbora.
 - 6) Slučajnosti.
- Lindar, dne 14. aprila 1909.
ODBOR.

REUMATIZAM, neuralgija, ischlas,
hodac, ulozl, natekline, reumatično trga-
nje u glavi, zubima i zglobovima liječi.
se jedino uspješno uporabom

„Paralysian-Linimenta“
po vis. kr. zem. vladi odobren i zako-
nom zaštićen lijek nadmašuje sve ostale
lijekove u djelovanju.

Čuvajte se patvorina!
Cijena boca K 1-60.
Dobiva se u svim ljekarnam. Glavno
skladište: Ljekarna PEČIĆ sada dr.
B. Vouk — Zagreb.

Najizvrstnije i najbolje tambure pravi i razabijlje

Prva sisačka tvornica tambura
J. STJEPUŠIN,
SISAK (Hrvatska).

Otkrivena na Parizkoj izložbi 2. 1909.
te na Milanskoj izložbi 1906.
Osim tamburah i skladaba za
tambure imade razna glazbala
kao: gusle, citare, gitare,
mandoline, harmonike
okarine itd. za koje se
bajlje poseban cenik sa
slikama.

Veliki
ilustrovani
cenik šalje
svakomu
franko i
budava.

U istoj tvornici izlazi strukovni tamburaški mjesec-
nik pod naslovom „Tamburica“ koji donosi uz
pouku i krasne tamburaške skladbe a stoji na go-
dinu samo 8 kruna. Tamburaška škola latini-
com i cirilicom tiskana.

GOTIVI KREVETI
iz crvenog platna dobro pu-
njeni, pokrivač ili podnja
pernjata 180 cm. duga,
116 cm. široka K 10.—, K 12.—, K 15.—
i K 18.—; 2 metra duga 140 cm. široka
K 13.—, K 15.—, K 18.—, i K 21.—; lau-
tuci 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3.—,
K 3.50, i K 4.—; 90 cm. dugi, i 70 cm.
široki K 4.50 i 5.50.
Izraduju se i po posebnoj mjeri, stranjače
na 3 dijela za 1 krevet po K 27.—, boje
K 33.—, — Razabijlje franko povučem od
K 10.— napried. Zamjenu i vraćenje pri-
znaju ako se poštarina plati.

Benedikt Sachsel, Lobes, br. 933
pošta PILSEN, Česka.

Čio pljeno (navrtno) američko trajo
(loze) prodava KRSTO PEČENKO u
Komeni (Goriška) i to:
10.000 Plavine ciepljene na Rupestris Monticola
2.000 Veliki trljan ciepljen

Za Družbu!
Tražite i kupujte svuda proizvode od
kajih Družba ima koristi, kao olovke,
cigaretni papir, žigice, sapun, metle, čaj itd.
jer na taj način doprinosate za hrvatske
škole. Upotrebljavajte svuda narodni biljeg
i tražite da ga sve trafike drže. Zapada
samo 2 pare. To je vaša dužnost!

Poslovno geslo:
- Uz mali dobitak, veliki promet, -
istodobno samo dobra roba.

Imati dobro izradu župnu uru nije uvijek prika
svuda. Ipak za one, koji trebaju župnu uru, a
to je uz današnje prilike svakl koji praktično
je, ima samu takovu vrijednost, koju je doista
pouzdana. Bilo je no imati uru, nego li takvu
koja neho točno. D. bra i pouzdana ura čuva
od šteta i neugodnosti, netreba se bojati da će
se nepotrebno vrijeme utaman potrošiti. Ročista
mođ će se točno obdržavati.
Ako želite trehodu takovu uru, to vam se naj-
bolje preporučuje dobro poznato ura kao:
ORIGINAL GLASHUTTE, SOHAFHAUSEN, OMEGA,
MORRIS i ORIGINAL ROSEKOPF-PATENT
od zlata, srebra, pikela i occlil imado uvijek
veliki izbor na skladištu.
Ljudevit Malitzky, urar
PULA, via Sergia, 65.
Daje se eventualno i na obrčno odplćivanje.
Veliki izbor svih drugih ura ujalitance, bud tea,
briljantni i uplćene stvari, i p. trebljene za pušenje.
Posta ćeće mienjati robu, te no držiti cenikla,
dobro će kod naručaka navesti vrst roba. Uz
dobro jasnstvo i preporuku najem stvari na izbor.

Svi u krojački salon Zovića i

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske

uz tvorničke cijene.

Svaku je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati šivaći stroj?

Zato jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija.

Konkurencija isključena.

Brza, točna i solidna posluža.

Novo: Prolječna i ljetna sezona i

Novo: Prolječna i ljetna sezona i

Zahtjevacje liepo uredjeni
cijenik sa kalendarom 1909.
„Narodne tiskare“ LAGINJA i DR., Pula.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju sadržanih dielova jednih ili više po kruna s.

Prima novac na štednju od svakoğa, ako i nije dan te plaća od latoga 4^{1/2}%, disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog odkasa, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovio veći ili manji rok sa odkas, uz odkas od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku i sadržnice na garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana satvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vialtita kada (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Pozor!

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 7.—

Radi obustave plaćanja nekih većih tvornica, ovlašten sam jednu oveću zalihu cipela izpod cijene. — Svaku mu čovjeku šaljem 2 para muških i 2 para ženskih cipela na vrbcu iz crne ili žute kože sa čvrstim poplatima, moderne i elegantne mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 7.—

Raznilije pouzedećem

L. Zwelg's Schuh-Export

KRAKOV broj 95.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

STECKENPFERD-LILIENMILCH-SAPUN

Najblaži sapun za kožu kao i proti pjegama.

Dobiva se posvuda!

CEDULJICE

za sv. ispovjed i pričest

izradjuje »NARODNA TISKARA«

LAGINJA i DR., PULA, ulica Giulia, br. 7.

SVI ONI BOLESTNI

koji nemaju apetita za jesti, koji trpe na slaboj probavi, zatvorenju, žgaravici, nadimanju, prekomjernom stvaranju kiseline u želudcu, glavobolji, grčevima, pijući izvrsne

„Želudčane kapljice“

ljekarne k' „Sv. Ćirilu i Metodu“ u Pazinu,

— povraćaju narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu. —
CIJENA: 6 boćica 2 K 60 fil.; 12 boćica 4 K 80 fil.

SVIM ONIM

koji trpe na kašlju, plućnom kataru, češkom dihanju, slabosti, blijedeći, preporuča se izvrsno bakalarevo ulje pripravljeno sa željezom. Isto je tako ugodno pripravljeno, da ga i najosjetljiviji bolestnik piti može.

Cijena jednoj boći 2 kruna.

Osobito se preporuča za malu djecu.

Ovi ovdje navedeni lijekovi dobivaju se samo u ljekarni k' „Sv. Ćirilu i Metodu“ u Pazinu (Istra), te se razniliju ili pouzedećem — ili ako se novac unapred pošalje. Naputak uporabe priložen je u svakoj staklenici.

Ista ljekarna preporuča svoje bogato skladište ljekarničkih specijaliteta, mineralnih voda, svake vrsti ovoja i t. d.

Dvostruki elektro-magnetički
KRIŽ ili ZVIEZDA
R. B. broj 86967.
Telefon br. 45—22.

Ist elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astme (teškog dihanja), neopavanja, zujanja u uhu, neuralgije, glavobolje (mi-grane) kuanja srca, zubobolje, mučevne slabosti, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenju postelja, nujnosti, nesvjatice, nagluhosti, drhtanja na lijevu, influence ekopćane, sa boleću hriba, bledila (malokrvnosti) želudačnih grčeva, bozćenosti, iachlisa punokrvnosti, svih udnih grčeva, hopenchidne, ičesnih grčeva, hémorrhoida, kao i kod sveobće slabosti ič sluzi kao nonadržljivo sredstvo, po što elektro-magnetička struja celim čovječnim telom djeluje, čime se rećono bolest i najkraćom vremenom lijećo.

Poznato je, da lijećnici kod navedenih bolesti višekratno elektrizovanje tela upotrebljuje ali ipak na taj način, da jaka struja samo prolazno i povremeno kroz telo protazi, doćem naprotiv tomu struja elektro-magnetičnog križa ili zvezde R. B. br. 86967, kako je jar rećeno, umjerenim načinom neprekidno na telo djeluje, što svakoga brzo lijećuju dovodi, naćo il prvi postupak. — Do 20

godina stroju bolesti lijećeno su sa svojim strojem R. B. broj 86967 izraćeno zahvatio kao i od odličnijih slojova izraćeno svjedociti i priznanice iz svijlu stran svijola pohranjena su u mojoj pisarnici, gdje stoje svakomu u svako doba na vidu. **ODJE NIEĐAN LIEN NIE POMOĆAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ**, jer ja to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a onaj bolestnik, koji po mojem stroju nećo bio lijećon najduće u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj ne smija zamjenjivati sa Voitićim, koji je poradi svoga nepouzdatih zabranjen u Njemaćkoj kao i u Austro-Ugarskoj doćim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i slijva vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabić ga mogu samo djeca i jako slabe gospođe.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabić se kod ostajali 30 godina, kroničnih bolesti.

Doplivanje i naručbo obavljaju se u i. hrvatskom jeziku. Pozrećem il ako se novac unapred pošalje, razniliju glavna prodavaćona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V/41. Kotar,

Vadarska ulica br. 84.

OPCINSKA ŠTEDIONICA

u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beću, pod jamćenjem cijelokupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmове, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO

BALKAN

d. o. s. j. u TRSTU

RIVA GRUMULA broj 14.

Telefon 2160. Brzojavni: BALKANSKOP.

Žiro-raćun kod „JADRANSKE BANKE“ u Trstu.

Prima u svoje dobro uredjene magazine svaku vrst gospodarskih proizvoda, daje na iste predjumeve a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Iste tako kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na raćun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, oćarinjuje robu i daje zajmове na robu lećeću u javnim skladićtima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima toćno i brzo, obavija reklamacije i daje svako strukovno razjaćenje i uputu brzo i badava.